

Državni izpitni center

**9.
razred**

Ponedeljek, 13. maj 2019

NAVODILA ZA VREDNOTENJE

POPRAVLJENA MODERIRANA RAZLIČICA

SPLOŠNA NAVODILA ZA VREDNOTENJE IN UPORABA POPRAVNIH ZNAKOV

Popravne znake dodejite praviloma na desno ali levo stran odgovora in nikoli čez učenčev odgovor.

Če učenec ni odgovarjal na vprašanje (prostor za odgovor je popolnoma prazen), ne dodelite popravnega znaka, temveč uporabite gumb NR.

Pri nalogah izbirnega tipa z enim ali dvema pravilima odgovoroma več izbranih rešitev pomeni 0 točk pri celotni nalogi. Dodelite popravni znak

Če je pravilnemu odgovoru dodano nekaj, kar ni pravilno (tudi če je v oklepaju), odgovor ovrednotite z 0 točkami. Dodelite popravni znak

Če zaradi nečitljivosti ne morete ugotoviti pravilnosti oziroma nepravilnosti odgovora, odgovor ovrednotite z 0 točkami. Dodelite popravni znak

Pri odgovorih je potrebno upoštevati skladnost odgovora z etičnimi standardi, konvencijami, deklaracijami, ustavo in zakoni.

Pravopisnih napak v odgovorih ne popravljamo. Priznamo tudi zapis, iz katerega lahko razberemo vsebinsko pravilen odgovor (npr.: šolski zbor – šolski sbor). Ne priznamo pa zapisov, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen (npr.: preprečili – prepričali).

Kar je zapisano v oklepaju pri navedbi v moderiranih navodilih, učencu ni potrebno zapisati v pravilnem ali še sprevjemljivem odgovoru. Odgovori ločeni s pošechnico so enakovredni. Dovolj je ena od navedb.

POPRAVNI ZNAKI

Vrednotite s popravnimi znaki, ki imajo točkovne vrednosti. Program dodeli točke samodejno.

Popravni znak	Razloga popravnega znaka	Število točk, ki jih dodeli program
	Pravilno	1 točka
	Napačno	0 točk
	Pomanjkljivo (odgovor je nepopoln)	0 točk
	Nejasno (odgovor je neberljiv ali pa ni jasno označeno, kateri odgovor naj se upošteva oziroma je obkroženih/izbranih več odgovorov od zahtevanih pri nalogu obkroževanja/nalogah povezovanja)	0 točk
	Pravilno in nepravilno (Če je poleg pravilnega odgovora napisano nekaj, kar ni pravilno.)	0 točk
(brez popravnega znaka)	Ni odgovora/ni rešitve	NR (0 točk)

Primeri uporabe popravnih znakov:

- Učenec je PRAVILNO odgovoril na vprašanje. Za pravilen odgovor je dosegel 1 točko.

Popravni znaki

Celoten preizkus 27

1. a) Poimenuj eno uradno listino, s katero izkazujemo svojo osebno identiteto.

osebna izkaznica ✓
(1 točka)

01.a 1/1

- Učenec je NAPĀČNO odgovoril na vprašanje in dosegel 0 točk.

Popravni znaki

Celoten preizkus 24

3. Na kakšen način so slovenski volivci leta 1990 odločali o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije? Obkrži črko pred pravilnim odgovorom.

A Z vpisom v volilni register samostojne in neodvisne Republike Slovenije.
B Z udeležbo na plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.
C Z udeležbo na skupščinskem glasovanju o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.
D Z udeležbo na referendumu o določitvi meje samostojne in neodvisne Republike Slovenije.

✗ (1 točka)

01.a 1/1
01.b 2
01.b.1 1/1
01.b.2 1/1
01.c 1/1
02.a 1/1
02.b 1/1
03 0/1

- Učenec je POMANJKLJIVO odgovoril na vprašanje in dosegel 0 točk.

Popravni znaki

Celoten preizkus 0/1

5. b) Za socialno pravičnost se skrbi le država, temveč k njej prispevamo vsi. Poimenuj socialno ogroženo skupino in na primeru razloži, kako bi ti lahko pomagali posamezniku te skupine.

Mesecna Upokojenci, lahko jsem pri tem pomagam
(1 točka)

02.a 0/1
02.b 1/1
03 1/1
04.a 0/1
04.b 1/1
05.a 2
05.a.1 1/1
05.a.2 1/1
05.b 0/1

- Če učenec napiše NEČITLJIV ODGOVOR, ga označite s popravnim znakom NEJASNO. Učenec bo dosegel 0 točk.

Domov / Neračuneni testi < Test 61317486 > >
15.05.17 na besedam

9. b) Razloži eno od razlik med monoteizmom in politeizmom.

Huditevom je dejstvo same tak², ko potisnem pa do je
polihate -

(1 točka)

06.b 1/1
06.c 0/1
07.a 0/1
07.b NR/1
07.c 1/1
08.a 1/1
08.b 1/1
09.a 1/1
09.b 0/1

- Če je učenec pri naloga izbirnega tipa z enim ali dvema pravilnima odgovoroma izbral VEČ REŠITEV OD ZAHTEVANIH, dodaite ustrezno število popravnih znakov NEJASNO. Učenec bo pri nalogi v celoti dosegel 0 točk.¹

Standardizacija preizkusov očitega izbora

Skupaj: 0 44% Ovrednoteno
Razširjen ● Sistem

Nalogpa	Točke
2.19	0/2
19.a	0/1
19.b	-1/1
20	-1/3
20.a	-1/1
20.b	-1/1
20.c	-1/1
21	-1/2
21.a	-1/1
21.b	-1/1
22	-1/2
22.a	-1/1
22.b	-1/1
19.a	0/1
Ne dovoljena	Razvedljiva

19. a) Katero področje oskrbovanja najbolj neposredno zadavajo obnovljivi viri energije?
Obkrzi črko pred pravilnim odgovorom.

(A) Ogrevanje in hlajenje.
(B) Proizvodnja električne energije.
(C) Urejanje prometa.
(D) Preskrbo s hrano.

(1 točka)

¹ Primer dodeljevanja popravnega znaka je vzet iz moderiranih navodil za vrednotenje preizkusov NPZ 2015 iz domovinske in državljanske kulture in etike.

- Učenec je poleg PRAVILNEGA odgovora napisal tudi nekaj NEPRAVILNEGA in dosegel 0 točk. Uporabite popravni znak PN.

Domov / Nekakovrščeni testi

< Test 6107845 >
39 od 70 na seznamu

11. b) Navedi eno možnost, kako lahko posamezniki uresničujejo pravico do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti.

uredilo na dñini in izviro
zajemljivo odgovor
upozornila (1 točka)

09.b 1/1
 09.a 1/1
 09.b 1/1
 09.c 0/1
 10.a 1/1
 10.b 1/1
 10.c 1/1
 11.a 1/1
 11.b 0/1

- Če učenec NI ODGOVORIL na vprašanje, ne dodelite popravnega znaka. V točkovniku izberite gumb NI ODGOVORA/NI REŠITVE. Odgovor bo tako ovrednoten z 0 točkami, v točkovniku pa se bo izpisalo NR/1.

Domov / Nekakovrščeni testi

< Test 6107845 >
65 od 65 na seznamu

15. a) Pojasni, kako tudi ti posredno prispevaš denar v proračun Republike Slovenije.

(1 točka)

11.a 1/1
 11.b NR/1
 12.a 1/1
 12.b 0/1
 13.a NR/1
 13.b 1/1
 14.a 1/1
 14.b 1/1
 15.a NR/1

Naloga	Točke	Odgovor	Še spremeljiv odgovor	Dodata na navodila
01.a	1	<p>eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ osebna (izkaznica) ♦ potni list ♦ rojstni list ♦ vozniško dovoljenje ♦ obmejna prepustnica ♦ orožni list ♦ potrdilo o usposobljenosti za voditelja čolna 	<p>eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ kolesarski izpit ♦ pasport/pasoš 	Kot pravilni odgovor štejemo tudi rojstni list, ki ga navaja tudi učni načrt.
01.b.1	1	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ razredna/šolska skupnost/razred/šola ♦ Slovenci/slovenski narod/državljeni Slovenije/Slovenija ♦ narodna/državljanska skupnost/narod/država ♦ katoliki/muslimani/verska skupnost ♦ Evropejci(evropska skupnost)EU/Evropa/Zemljani ♦ krajanji Velenja/meščani Gornje Radgona (lokalna skupnost) ♦ navijaška skupina (poimenovana interesna dejavnost) 		<p>Ne priznamo navedbe družbene vloge, ki jo imajo posamezniki v širši skupnosti (učenec, osnovnošolec, občan, državljan, Slovenka ...).</p>
01.b.2	1	<p>pravilna navedba širše skupnosti 1</p> <p>pravilna navedba širše skupnosti 2</p>		
01.c	1	<p>eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ organiziranje dogodka/pogovora/delavnice na ravnini razreda ali šole (da bi ozaveščali o posledicah vandalizma, pomenu varovanja okolja, odgovornosti šolske skupnosti za prepoznavanje neprimernih ravnanj in opozarjanje pristojnih naanj)/izobičajanje obvestil/etakov predlog spremembe šolskih pravil in strožje sankcije/plaćilo škode ♦ pogovor s storilcem 	<p>predlog uvedbe nadzornih kamер v garderobnih prostorih</p>	<p>Priznamo vsak odgovor, ki nakazuje aktivno in konstruktivno razreševanje primera.</p>
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
02.a	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ tajnost volitev/anonimnost ◆ vsak odloča zase 		<ul style="list-style-type: none"> ◆ zasebnost/privatnost
02.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ S pogovorom in argumentacijo/utemeljitvijo zožijo nabor in na koncu glasujejo. ◆ Večinsko se odločijo/glasujejo o postopku sprejemanja odločitve (žreb ipd.). ◆ Z razpravo/soglasno/s konsenzom se odločijo, da odločitev preložijo na razrednika. ◆ Glasujejo in predlog, ki prejme največ glasov, je sprejet. 		<p>Ne priznamo zgolj odgovora: žreb ali glasovanje.</p> <p>Učenec lahko navede posledico glasovanja ali žreba oziroma razloži, zakaj so se odločili za žreb/glasovanje.</p>
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
03.1	1	◆ B		

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
04.a	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zato, ker to koristi njenemu ugledu/veča prepoznavnost. ◆ Ker je v prid Sloveniji. 		<p>Ne priznamo odgovora: ker Slovenija potrebuje več delavcev/prebivalcev.</p>
04.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ker je to otrokova pravica (na podlagi mednarodnih konvencij in zakonodaje). ◆ Vsaki osebi mora biti (ne glede na osebne okoliščine) omogočena pravica do izobraževanja. ◆ Slovenska zakonodaja uveljavlja pravice tudi za tujce. ◆ Ker se tako otroci lažje vključijo v družbo/lokalno okolje/skupnost, naučijo jezika ... 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še spremenljiv odgovor	Dodata na navodila
		<p>Možni odgovori:</p> <p>Načelo socialne države se urešnjuje tako, da so vsem zagotovljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ (osnovno/ostrovnošolsko) izobraževanje. ◆ vsaj minimalna zdravstvena oskrba/zavarovanje/varnost (porodniška, bolniška). ◆ pokojnina za upokojence. ◆ nadomestila za brezposerne. ◆ denarna socialna pomoč. ◆ otroški dodatek. ◆ državna štipendija. ◆ subvencija šolske prehrane/vrtca. ◆ socialna/neprofitna stanovanja. ◆ centri za socialno delo/socijalni delavci. ◆ domovi za starejše občane. 		<p>Priznamo vsak odgovor, ki temelji na primeru, izhajajočem iz socialnih pravic.</p> <p>Ne priznamo odgovorov, ki navajajo humanitarne akcije, ki so v domeni humanitarnih/nevladnih organizacij.</p>
05.a.1	1	• navedba pravilnega primera 1		
05.a.2	1	• navedba pravilnega primera 2		
05.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pomagal bi brezdomcem tako, da bi zbiral oblačila in jim jih razdelil. ◆ Pomagal bi beguncem, ki so v Sloveniji, tako da bi pomagal razdeljevati hrano. ◆ Z druženjem in vključevanjem vrstnikov, ki prihajajo iz socialno ogroženih (npr. revnih/romskih) družin, bi poskrbel, da ne bili izključeni iz igre šolske skupnosti/razreda. ◆ Tako da bi se vključil in deloval v humanitarni organizaciji, ki pomaga brezposelnim. ◆ Poslal bi SMS s prostovoljnim prispevkom za ogrožene družine/skupine/skupnosti. 		<p>Priznamo tudi odgovore, ki opisujejo pomoč socialno ogroženim invalidom, starostnikom/upokojencem, odvisnikom.</p>
Skupaj	3			

Naloge	Točke	Odgovor	Šte spremeljiv odgovor	Dodata na navodila
		<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pravica do življenja ◆ pravica do svobode ◆ pravica do svobodnega gibanja ◆ pravica do prostosti ◆ pravica do (osebne) varnosti ◆ prepoved mučenja, suženjstva in spolne zlorabe ◆ pravica do miru ◆ prepoved diskriminacije/pravica do enakopravnosti ◆ pravica do pravičnega sojenja ◆ pravice do (svobode) veroizpovedi/vete ◆ pravica do nedotakljivosti telesa 		<p>Priznamo navedbo človekovih pravic in ne kršitve človekovih pravic, izpisane iz besedila.</p> <p>Priznamo odgovore, ki ne vsebujejo zapisa »pravica dok« (npr. svoboda).</p>
06.a.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pravilna navedba človekove pravice 1 		
06.a.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pravilna navedba človekove pravice 2 		
06.b	1	<p>eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ OZN/Unicef/Unesco/UN ◆ Amnesty International ◆ Human Rights Watch ◆ Transparency International ◆ Evropska unija ◆ NATO ◆ Svet Europe/Evropsko sodišče za človekove pravice ◆ Nobelov odbor ◆ Evropski varuh človekovih pravic/Evropski ombudsman ◆ Rdeči knjiž/Karitas 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Katerakoli mednarodna organizacija, ki na podlagi svojih načel opozaja na kršitve človekovih pravic po svetu 	<p>Ne priznamo odgovorov: policija, varuh človekovih pravic, modre čelade.</p>
06.c	1	<p>eden od:</p> <p>Džava lahko:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ organizira medijiske kampanje/javne razprave proti sovražnemu govoru in diskriminaciji. ◆ sprejme strožjo zakonodajo in sankcioniranje sovražnega govora/nestrpnosti/izvajanje cenzure. ◆ spodbuja ozaveščanje v okviru izobraževalnega sistema. ◆ spodbuja civilnodružbene organizacije, ki načrtujejo kampanje in aktivnosti proti sovražnemu govoru in nestrpnosti. ◆ v (mednarodnem) sodelovanju učinkoviteje izvaja politike in ukrepe proti sovražnemu govoru in nestrpnosti. 		<ul style="list-style-type: none"> ◆ Z zmanjševanjem revščine/ dvigom življenjskega standarda.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
07.a	1	eden od: ◆ svoboda ◆ pravičnost ◆ dostojanstvo ◆ enakost ◆ enakopravnost ◆ sožitje ◆ spoštovanje	eden od: ◆ solidarnost ◆ multi/večkulturnost	
07.b	1	eden od: ◆ Ustave (Republike Slovenije) ◆ Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti		
07.c	1	eden od: Romska skupnost: ◆ bi lažje izražala svoje politične zahteve. ◆ bi bolj organizirano predstavljala svoje interese. ◆ bi na ta način lahko učinkoviteje sodelovala v političnih procesih, ki zadevajo njihovo skupnost/življenje/položaj. ◆ bi sodelovala pri sprejemanju zakonov.		Ne zadostuje, če učenec zapiše, da bi pridobili političnega predstavnika/narodanca v Državnem zboru.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
08.a	1	◆ Pravica do poštenega sojenja.		
08.b	1	eden od: ◆ Ker je s tem zagotovljena (nadnacionalna) institucija, ki (dodatno) varuje človekove pravice. ◆ Ker je ponujena nadnacionalna institucija, če nacionalna država krši človekove pravice.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
09.a	1	♦ 4		
09.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Monoteizem je vera v enega boga, politeizem pa vera v več bogov oz. boginji. ♦ Monoteističnim religijam sledi več vernikov kakor politeističnim. ♦ Globalnopolitični vpliv monoteističnih religij je večji kakor politeističnih. 		
09.c	1	♦ Republika Slovenija verskih praznikov ne uvršča med državne praznike zaradi ustavnne ločenosti cerkve od države, obenem pa prepoznavava krščansko tradicijo in prisotnost rimskega katolicizma v Sloveniji med večino prebivalstva.		Odgovor mora učenec navezati na tradicijo krščanstva/vero večne v Sloveniji in na načelo ločenosti države od verskih skupnosti.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
10.a	1	♦ C		
10.b	1	♦ Stranka ne bo zastopana v parlamentu/Družavnem zboru, ker ni dosegla parlamentarnega praga, ki v Republiki Sloveniji znaša 4 %.	♦ Stranka ne bo zastopana, ker je prejela premalo glasov.	V odgovoru mora biti jasno navedeno, da stranka NE BO zastopana v Družavnem zboru ter pojasnjeno, zakaj ne. Priznamo odgovore, ki (smiselno) omenijo parlamentarni prag.
10.c	1	♦ Interesne skupine želijo uresničiti zastavljene (ozke) interesne cilje (npr. ureditev lokalnih javnih površin), medtem ko politične stranke želijo priti na oblast na podlagi političnega programataželijo delovati v dobrobit Slovenije oziroma prebivalcev.		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodata na navodila
11.a	1	• občine	♦ mestne občine	Odgovore, kot so mestne četrti, naselja, krajevne skupnosti ne priznamo, ker niso temeljne skupnosti.
11.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ udeležba (akt./pas.) na županskih/lokalnih volitvah ♦ udeležba (akt./pas.) na volitvah v občinski svet ♦ udeležba in pobude na zboru občanov/krajanov ♦ aktivnost ali udeležba na občinskih/lokalnih referendumih ♦ udeležba, aktivnosti v krajevnih, vaških, četrtnih odborih/svetih/skupnostih ♦ sodelovanje, pobuda pri ljudskih iniciativah, pobudah, peticijah 	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ na volitvah ♦ na referendumu 	Ne upoštevamo zgolj navedbe npr. volitve, referendum, sestanek, elektronska pošta, pismo. Iz odgovora mora biti razvidna aktivnost posameznikov.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodata na navodila
12.a	1	• 2007		
12.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Več prostora bi dal pomembnim političnim temam. ♦ Podrobnejše bi predstavil pristojnost predsednika Republike Slovenije. ♦ Volilne upravičenje bi ozaveščal o aktivnem državljanstvu. ♦ Javnost bi obveščal na poljuden, zabaven, zanimiv način. ♦ Kot urednik bi novinarje pozval, naj s prispevkij spodbujajo k udeležbi na volitvah in informirajo javnost o pomembnosti udeležbe na volitvah/o političnih pravicah in dolžnostih. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodata na navodila
13.a	1	• (množično in/ali javno) nenasilno (mirno) izražanje družbenopolitičnega razpoloženja, navadno v znamenje protesta, lahko pa tudi podpore	Odgovor, ki ne omenja nenasilnega izražanja, je še sprejemljiv.	Priznamo različice odgovorov, ki so logično povezane s temeljno opredelitvijo. Nasilno izražanje mnenja je nepravilen odgovor.
13.b	1	• B		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
14.a	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ (višjo) plačo/regres ◆ boljše delovne razmere ◆ več pravic in ugodnosti ◆ ugled v družbi 		
14.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ zdravnik/i/zdravstveno osebje – morajo skrbeti za bolnike in za življenjsko ogrožene posameznike ◆ učitelji/vzgojitelji – morajo odpreti vrata šol za otroke, ki nimajo varstva ◆ gasilci – morajo pogasiti požar kljub stavki/intervencija v primeru nesreč ◆ vojaki – po ustavi nimajo pravice do stavke, ker morajo zagotavljati varnost in branjenje celovitosti in nedotakljivosti države ◆ policisti – zagotavljati morajo varovanje premoženja in ljudi, lahko pa opustijo pregon manjših prekrškov ◆ novinarji RTV Slovenije – ker morajo zagotavljati obveščenost javnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rudari/pazniki/cariniki, ker opravljajo delo, ki je nujno za zagotavljanje energetske oskrbe/varnosti v zaporih/finančni nadzor 	Odgovori, kjer je navedena zgolj zakonska omejitev/ustavna prepoved niso zadostni. V odgovoru mora biti naveden poklic in NE institucija ali funkcija (npr. poslanec, predsednik države, župan).
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
15.a	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ z nakupom blaga in storitev (kjer se plača tudi DDV) ◆ z nakupom goriva 		Odgovori, kjer je zgolj prepis iz grafa (DDV, trošarina), niso zadostni; so pomanjkljivi.
15.b	1	◆ trošarina		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodatna navodila
16.1	1	◆ DRŽI		
16.2	1	◆ NE DRŽI		
16.3	1	◆ NE DRŽI		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodata na navodila
17.a	1	eden od:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ker države članice vidijo korist v poenotenju zakonodaje/skupnem upravljanju določenih področij. ◆ Ker je promet hitrejši/varnejši/cenejši/okoliš prijaznejši. ◆ Ker imajo večji nadzor nad uresničevanjem skupnih politik/zadev. ◆ Ker se na ta način krepi povezanost med državami Evropske unije. ◆ Ker so države Evropske unije na ta način bolj usklajene in tesneje sodelujejo. 	Priznamo navedbo konkretnega primera, npr. ljudje lažje potujejo zaradi boljših prometnih povezav. Ob primeru mora biti navedeno pojasnilo.
17.b.1	1	◆ A		
17.b.2	1	◆ C		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodata na navodila
18.a	1	eden od:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ OZN ◆ NATO ◆ EU ◆ Interpol ◆ Svet Evrope 	♦ OECD
				Zgolj zapis besede varnost ni dovolj.
			<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ omejeno/oteženo gibanje ljudi ◆ ustvarjanje strahu in neagodja med ljudmi ◆ povečevanje (občutka) varnosti med lokalnim prebivalstvom ◆ nedostopnost kmetijskih zemljišč/koda, povzročena živinorejem ◆ oteženo srečevanje s sosedji ◆ usmerjena pozornost širše javnosti (medijev ...) na njihovo življenje ◆ težje opravljanje turistične/gospodarske dejavnosti ob meji 	
18.b.1	1	◆ pravilna navedba učinka 1		
18.b.2	1	◆ pravilna navedba učinka 2		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Odgovor	Še sprejemljiv odgovor	Dodata na navodila
19.a	1	• B		
19.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ z večjo obdavčitvijo bogatih ◆ s prerazporeditvijo bogastva (legalno odvzeti bogatim in dati revnim) ◆ z odpisom/odpravo dolga revnim državam ◆ s krepitvijo socialne pomoči revnim ◆ s pomočjo pri razvoju revnih/revnejših regij sveta ◆ z učinkovitejšo mednarodna pomoč revnim državam, regijam itd. ◆ z reformo kapitalizma ◆ s pravičnejšo družbeno ureditvijo ◆ z odpravo brezposelnosti ◆ z odpravo prekarne zaposlitve/preprečevanje izkoriščanja ljudi oziroma delavcev iz revnejših držav ali regij sveta ◆ z odpravo davčnih oaz ◆ s spodbujanjem pravične trgovine ◆ z univerzalnim temeljnim dohodkom/UTD ◆ z zmanjšanjem razlik v plačah ◆ z globalnim davkom na dobiček 		Odgovora komunizem/socializem ne priznamo.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Odgovor	Še spremljiv odgovor	Dodata na navodila
		Možni odgovori: <ul style="list-style-type: none"> ◆ sonce/sončna energija ◆ veter/vetarna energija/(gibanje) zraka ◆ plimovanje/bibavica/valovanje ◆ voda/hidro ◆ geotermalna energija ◆ predelava bioodpadkov ◆ biomasa/les ◆ fotosinteza 		
20.a	1	◆ pravilna navedba obnovljivega vira 1, 2 in 3		
20.b	1	eden od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ s subvencijami pri nakupu/denarna pomoč (ekosklad) ◆ z ugodnimi posojili ◆ z zakonodajo (preprečevanje oz. omejevanje uporabe neobnovljivih virov) ◆ z medijskimi kampanjami/ozaveščanjem ◆ z izobraževanjem ◆ z višjimi cenami neobnovljivih virov/goriva 	Iz odgovora mora biti razvidno, da gre za ukrep države, s katerim spodbuja ljudi/posameznike k uporabi.	
Skupaj	2			

Skupno število točk: 50